

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Kungl. Hofboktr.

N:r 48 (571)

Fredagen den 2 december 1898.

11:te årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. > 5:— Iduns Modet., månadsuppl. > 3:— Barngarderoben..... > 3:—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Öppen kl. 10—5. Allm. telef. 6147. Rikstelef. 1646.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad.
---	--	--	--	--	---

Jane Hading.

På sin triumfresa genom Europa har nu Jane Hading — en af de klarast strålande stjärnorna på den parisiska skådespelarkonstens himmel — äfven nått Sveriges hufvudstad. I kväll skall hon för första gången på Svenska teaterns tiljor framträda för dess publik som Lionette i Alexander Dumas d. y:s »Prinsessan af Bagdad». Att döma af det rykte, som föregått henne, skola vi därvid blifva i tillfälle lika mycket att beundra en sällsynt dramatisk talang som att bländas af en distinguerad skönhet, understödd af den parisiska toalettkonstens utsöktaste raffinement.

Jeanette Hadingue — som egentligen hennes borgerliga namn lyder — är född i Marseille år 1861 och uppträdde där på sin faders teater redan vid tre års ålder i »Den pucckelryggige», där hon spelade barnet, som i styckets början räddas ut genom ett fönster, medan dess fader nedstickes af de legda soldaterna. Hon visade sig vid något mera framskriden ålder på scenen i Algier, kom sedan till Paris och har där tillhört olika scener, Palais Royal, Vaudeville, Gymnase m. fl. Särskildt på de båda sistnämnda rön-te hon mycket erkännande, kreerade Daudets »Sappho», Claire i »Herr Derblays giftermål» och Ohnets »Grefvinnan Sarah», som blef hennes synnerliga glansroll. Från 1887 till 1890 drog hon på turné i Amerika med

Coquelin och uppenbarade sig därefter åter i Paris i Dumas fils »Grefvinnan Romani». Under hennes tidigare konstnärsbana förebrådde kritiken henne en allt för tydlig imitation af Sarah Bernhardt och önskade mera personlig självständighet i hennes uppträdande. För hennes senare uppgifter har emellertid den parisiska pressen haft idel loford, särskildt för hennes spel i »Moderna vinglare», i hvilken roll hon debuterade på Théâtre Français 1893,

och i »Äfventyrerskan», som hon ock spelade på samma scen. Hon stannade likväl ej länge där, utan återvände till Gymnase, spelade »Prinsessan af Bagdad», kreerade prinsessans roll i Lavedans »Prince d'Aurec», Marcelle i Sardous komedi af samma namn, som för ej länge sedan gafs på Vasateatern härstädes, hertiginnan de Carlsberg i Bourgets »En tragisk idyll» m. fl.

Madame Hading medför nu hit till Stockholm sitt eget franska sällskap och ämnar här gifva fem föreställningar. Cameliadamen, denna alla kringresande divors stora paradroll, står naturligtvis på hennes program, som dessutom omfattar Cathérine de Septmont i »Främlingen», Donna Clorinde i Augiers »L'aventurière» m. fl. Idel Dumas fils, Augier, Ohnet spelistan igenom! Man kunde visserligen ha önskat några nyare franska skådespel med djupare anlagda uppgifter i stället för dessa slitna bravur-

Ena vägen säger till den andra:
Ack, så hastigt vi få vandra!
Andra vägen till den tredje säger:
Kort lif liten smärta äger!

K. R. Tanner.

nummer — men man får väl vara nöjd! Det är vackert så att en pariserstjärna, ännu i sitt strålande zenith, länkar sin bana öfver vår vintriga himmel, och vi vänta i alla händelser af dessa förestående Jane Harding-kvällar en angenäm och lyftande omväxling i vårt något jämngråa teaterlif.

Svanfärd.

Det drager en svärm af tankar i svanehamn öfver våg. Min tanke den flyger ensam och ej i de andras tåg. Mot skimrande underländer de färdas på luftig stig, men hän öfver hafvets spegel min tanke flyger till dig.

Där färdas med krönta hufvud de andra tankarna fram, med fjädrar, som aldrig fläckats af jordiskt stoft eller damm. De skåda med stolta blickar kamrat, som flyger allen, som vore han ej dem likställd, så vacker, så djärf och ren.

Min svan han flyger som förut med mäktiga vingeslag; den hamn han känner se'n gammalt, den hinner han nästa dag. Han hvilat där sina vingar, som tröttats af färden dit; hans hufvud också får krona, hans skrud blir bländande hvit — —.

Men ute på hafvet flyga de andra svanarna än; de nå ej det fjärran målet, de hitta ej hem igen. De plundras på hvita fjädrar och blickarna mista glans; till sist i djupet de glömma det drömland, som aldrig hanns.

Emil Linders.

Familjeband och familjeplikter.

I forna tider häfdades familjens rätt alltför strängt på personlighetens bekostnad; men i våra dagar har ett omslag ägt rum. Ett omslag, hvilket man dock må hoppas icke varit så undergräfvande för familjelifvet, som det nu kan förefalla. Det ligger nämligen i vår tids ringaktning för familjeband, dess brist på familjekänsla och

dess afvoghet mot traditionen något visst skrytsamt och demonstrativt, hvilket möjligen torde vara mera lofvande för ett nytt och bättre sakernas tillstånd, än hvad en fullständig indifferentism skulle vara.

Familjelifvet och familjesolidariteten äro ej längre på modet, man ser i dem motståndare till personlighetsprincipen, och tidsandan är alltför benägen att tillgodose individen på bekostnad af familjen. Men härmed har man angripit själfva kärnan i folkens samhällliga lif, ty bringas familjen i upplösning, så skadas i och med detsamma hela samfundsorganismen. Lika väl som ett samhälle har rätt att af individen kräfvat aktning och hänsyn för det allmänna bästa, lika väl bör familjen äga rätt att af individen kräfvat hänsyn och solidaritetskänsla. Att vara solidarisk med någon innefattar ingalunda, att man måste uppgifva den individuella åsikten och rätten; det innefattar blott, att man vet att respektera andras åsikter och rätt. Det är endast en sjukligt öfverretad individualitet, som i hvarje eftergift för allmänt väl och allmän trefnad ser ett band på den fria individualiteten och en fara för själfständigheten. Familjen är en stor och helig inrättning, som bör stå öfver den enskilde. Och familjelifvet är icke till men för individualiteten; den sanna personligheten hvarken hämmas eller förminskas genom den dagliga beröringen med olika karaktärer, motsatta lynnen och skilda åsikter, tvärtom det härdar, stålsätter och utvecklar. Det finnes ett oafbrutet sammanhang mellan vårt lif och andras; därför måste vi lära oss att lefva för andra. Och ingenstädes lär man sig bättre än inom familjen att finna den jämvikt mellan plikterna mot sig själf och plikterna mot andra, hvarför utan ingen verklig utveckling är möjlig.

Ömhet och solidaritetskänsla utgöra familjens säkraste grundvalar; svika dessa, då är det ett nedgåendets tecken för familjen likaväl som det är det för ett samhälle, när fosterlandskärlek och samhörighetskänsla där försvunnit.

Hos verkligt sunda och harmoniska naturer gör sig alltid blodets röst starkt gällande. Historien lär oss, att hos nästan alla mänsklighetens store — dess sanna vänner — var familjekänslan starkt utpräglad. Man må genom öfverensstämmelse i tycken, åsikter och lynnen känna sig lifigare dragen till oskylda än till blodsförvanter, men att nedtysta blodets röst för en öfverspänd och förvrängd tidsriktning, att vilja betrakta en allmän människokärlek och de förhållanden, som äro byggda på »själisk grund» såsom stående äfver familjebandens »tillfällighet», det är att förblanda tomma dåraktiga floskler och ett osundt tidsmod med naturens egen röst och dess egna lagar.

En kommande tid, hvilken det skall åligga att sofva våra dagars utveckling, skall bland de stora framstegen den utan tvifvel på många banor komma att konstatera, sannolikt kunna uppleta mycket få framsteg på moralens och sedernas område. Och denna kommande tid skulle troligen lära sig att

inse, hvad de flesta tider uppfattat, men våra dagar så ofta tillslutit ögonen för, nämligen att familjelifvet är den mänskliga sammanlefnadens blomma, och att det är familjen som har att värna om dygd och sed. Denna tid skall inse, att om man lyckas höja andan inom familjen, så höjes i och med detsamma äfven andan i samhället. Ny lifskraft skall då spira fram ur en slocknande familjekänsla, de slappade familjebanden skola ånyo blifva fasta och starka, orons och splittringens ande skall vika, och våra hem skola åter blifva, hvad de en gång varit. Ömhet och solidaritet skola utgöra de flesta banden mellan gamla och unga, kvinnor och män, trots skiljaktiga åsikter och tycken, ty alla skola vara genomträngda af känslan att utgöra en familj. Och i detta att utgöra ben af samma ben, blod af samma blod skola de se mera än en fysisk »tillfällighet», de skola nämligen därmed anse sig hafva mottagit ett gemensamt andligt arf att förvalta. De skola inbördes känna sig skyldiga att bära ansvaret för det namns heder och anseende de gemensamt bära. Och därmed skall den gamla vackra åsikten, att namnets ära bör för familjen vara detsamma som fanans ära för soldaten, åter komma till heders. Plikten, detta till hälften glömda, nära nog missaktade begrepp, skall återuppvakna. Man skall börja att vårda minnena och hafva aktning för traditionen, icke blott för den glans och det anseende de möjligen kunna skänka, utan därför att dessa minnen, dessa traditioner och denna anda åstadkomma liksom en själarnes kontinuitet genom släktleden, en kontinuitet som liksom lyfter individen öfver sig själf. Och detta att tillägna sig och söka bevara det bästa af deras själ, som lefvat före oss, inbegriper ingen fara vare sig för den individuella utvecklingen eller för framåtskridandet. Tvärtom, det blir blott såsom en hjärtats milda barlast, som hindrar vår lefnads farkost att som ett blindstyrt drifva med strömmen utför de olika tidsriktningarnas hvirflande flod.

Den splittringens anda och den sedernas förslappning, som i våra dagar hotar familjen, kan för visso blott af familjen själf förbättras. Och det är framför allt på kvinnan, som denna ansvarsfulla samhällsuppgift hvilat. Måhända bär och kvinnans största ansvaret för den upplösning, hvaruti familjelifvet råkat. Det är nu en gång så, att de milda, samhällsbevarande institutionerna städse i kvinnan funnit sitt säkraste ankarfäste. Och först med kvinnans pockande på friheten att vara sig själf och att lefva ut sitt eget jag, såsom den modernaste — lätt missuppfattade och icke vackra — parollen lyder, har det kunnat blifva tal om en för familjelifvet verkligt ödeläggande individualism. De individuella rättigheter, som icke få uppoffras, behöfvat för det närvarande knappast häfdas. Frågan bör snarare gälla att komma till rätta med plikterna, ty fordringarna hafva fått taga ett betydligt förspång framför dem. Men vi må icke glömma att många i sig själf] goda och välsignelsebringande omda-

ningar i vårt samfundslif äfven varit ägnade att åstadkomma stora rubbningar inom familjelifvet. Och bland dessa mera genomgripande förändringar må nämnas kvinnans allt allmännare utträde på arbetsmarknaden och härmed hennes mer och mindre stora oafhängighet af hemmet. Må vi icke underskatta välsignelsen af att kvinnan — tack vare de många banor till verksamhet och oberoende, som blifvit öppnade för henne — icke längre behöfver hemfalla under ett förödmjukande fullständigt beroende af syskon och anförwandter. Det är äfven godt och väl detta, att det icke längre anses simpelt eller är svårt för våra bildade kvinnor att förtjäna penningar och försörja sig själfva; men man må djupt beklaga att föräldrahem ofta onödigtvis släppa ut sina döttrar — vid en mycket ung ålder och innan de kunna tänkas hafva vunnit den nödiga stadgan och mogenheten för lifvet — att sörja för lifsuppehållet, ty detta hämnar sig på familjen och samhället genom en försvagad familjekänsla och det mer och mindre hälsosamma kamratlif som utbreder sig bland våra arbetande kvinnor. Och man må beklaga, att hemmen icke mera allmänt söka behålla sina döttrar, genom att så mycket som möjligt öfverflytta de legda händernas göromål i de vuxna döttrarnas. Men det vill synas, som om man häruti skulle se ett ödslande med ardetskraft och anlag. Och dock äro väl t. ex. telegraf och telefon eller andra mer och mindre mekaniska arbetsområden föga tacksammare fält att nedlägga krafter och anlag på. Döttrarnas kvarvaro i hemmet behöfde ej innebära att de vid ett hems upplösning befunno sig mera strandsatta än öfriga kvinnor, som måste arbeta för utkomsten. Ty praktisk duglighet har alltid sitt värde. Och på de praktiska verksamhetsfälten finnes det dock kall, där pappersmeriten och tjänsteårsberäkningen ej borde vara oundgängligen nödvändiga.

Familjelifvet skulle vinna på att hemmen mindre gärna än nu sker utsläppte sina döttrar; trängseln på kvinnans offentliga arbetsmarknad blefve mindre (som bekant råder det däremot brist på tjänare), och månget vekt och ömtåligt ungt hjärta skulle slippa att försaka familjelifvet och kylas ute bland främlingar.

Men detta att »gå hemma» utan bestämd yttre sysselsättning är något som för icke förmögna flickor i våra dagar anses mycket oförståndigt. Och denna tidsanda sätter också våra flickor mycken oro i blodet och drifver dem ofta onödigtvis ut ur hemmets värld.

Bland dessa unga kvinnor, som af ömständigheternas eller tidsförhållandenas makt blifvit försatta i nödvändigheten att lefva utanför hemmet, uppstår lätt en ringaktning för familjelif och familjeplikter. Och det öfvermod, jämte den obundenhet och det själfsväld, ett fritt kamratlif lätt alstrar, innebär en i många afseenden stor fara för familjen. Det är alltid svårt att finna sig tillrätta med förhållandena i tider, då gammalt och nytt brytas, och som vår tid både i samhällsformer och åsikter haft att uppvisa mer än vanligt våldsamma brytningar, äga vi måhända stora skäl till undseende med dessa »löshästar», som tidigt hafva blifvit uppryckta ur hemmets sköte. Men därför behöfva vi icke vara blinda för den fara för familjen, det kvinnliga kamratlifvet medfört, icke heller finna några som helst

en »själfständig» och oberoende kvinnas öfvermodiga later berättigade. Ty en lifsgärning i hemmet är lika mycket värd som en lifsgärning utanför detsamma. Och det finnes något, som står öfver kamratlif och kamratanda och en ofta blott förmenad själfständighet och frihet, och det är och förblir familjeband och familjeplikter.

»Hvad kamratlifvet angår, så är detta icke någon ersättning för familjelifvet. Tvärtom måste det anses såsom en motsats därtill, och till och med i många fall såsom en frätsten på detsamma,» har Anna Cleve yttrat i en af sina behjärtansvärda uppsatser. Och dessa hennes ord innesluta mycken beaktansvärd sanning.

Men denna fara, hvarför ansvaret i första rummet ju återfaller på hemmen själfva, är ingalunda den enda, om än en bland de farligaste, som från kvinnans sida hotar familjelifvet. Må våra kvinnor och i främsta rummet våra mödrar väckas till besinning om de öfvergrepp och lyten — hos dem själfva och den sfär, inom hvilken deras inflytande gäller — genom hvilkas undanrödjande de kunna bidra till en god och lycklig lösning af den kris i hvilken vårt familjelif befinner sig.

Tea.

Då man är guvernant.

»Och guvernanten spanner ner Stramaljen ur sin båga,
Och hennes nattvak nu man ser
I klart zefirgarn låga.
Bland röda rosor och små lam
Och dito ånglar sticker fram
En kvarterslång Cupido.»

I den »gamla, goda tiden», om hvilken här talas, då man satt och petade ihop hela zifirgarnslandskap på den allra finaste stramalj öfver en tråd, på den tiden ansågs det visserligen illa nog att vara »på öfverblifna kartan», och som hvar man vet, gycklades det åtskilligt med och om »gamla mamseller», men jag tror, att guvernanten, hon må ha varit gammal eller ung, sattes högre än i våra dagar. Ja visst, ja, guvernanterna voro icke så många på den tiden, därför behöfde de heller icke hålla till godo med hvad som helst. »Knowledge is power» — det ordspråket hade då ännu sin tillämpning, nu tyckes det icke mera något gälla, åtminstone då det är fråga om guvernanter. Märk, jag talar här icke om flickor, hvilka af en eller annan anledning måste bjuda ut sig att läsa med småbarn och därjämte tjänstgöra som barnpigor och »passopper», utan jag talar om »kunniga» lärarinnor, som taga sig plats i tanke att de äro lärarinnor och ingenting annat. Stode jag i förhållande af fru i huset till en sådan, ack, det »skulle aldrig falla frun in att be lärarinnan sopa ett golf», och detta emedan det vore något, som efter mitt sätt att se saken ej anstode henne. Hvilken respekt skulle barnen få för en lärarinna, åt hvilken de hörde modern helt ogeneradt säga: »Fröken, var snäll och sopa af barnkammargolfvet!» eller något dylikt. Nej, »knowledge is power!» Lär småfolket sopa i stället! Det är en lärdom, som är god att ha, det också, och både roligt och nyttigt för barnen att få hjälpa till.

Har man dock lagt bort titlarna med guvernanten och därigenom visat henne, att man finner henne likställd med sig själf, så skall hon säkert frivilligt göra sin snälla tant eller väninna mången liten handräkning, då hon ser att så behöfves. Det där, att titlarna läggas bort, har också det goda med sig, att frun slipper upprepa sitt artiga: »Behagar fröken?» och: »Törs jag be fröken?» som ju i längden blir både trötande och innehållslöst.

Och som det väl hela tiden märkts, att denna lilla bit skrifvits med anledning af uppsatsen: »Grannlagenhet och ömtålighet» i sista Idun-numret för i fjol, så vädjar jag härmed till många goda hjärtan — till uppsatsskrifverskans icke minst: männro den där stackars flickan, som betecknas såsom: »till uppfostran och enligt min uppfatt-

ning äfven till sinnet tarflig,» samt såsom: »denna klumpiga, framfusiga person,» männro hon icke skulle kunna påverkas med litet vänlighet, så att de goda sidorna i hennes väsen lockades fram? Har flickan, kunnig som hon dock är, hvilket ju också erkännes, fått en tarflig uppfostran, är hon mera att beklaga än att klandra, och jag kan ej tänka mig annat, än att frun i huset, om hon har hjärtat på rätta stället — något annat behöfs icke — skall kunna »använda henne». Må denna unga guvernant och hvarje hennes gelike få erfara, att hon icke är endast en legd person, som man anser sig kvitt, då man betalt henne, utan att hos hennes elevs mor finnas vänliga, moderliga känslor äfven för henne, den unga, som kanske för första gången fått lämna sitt föräldrabo och ge sig ut att pröfva de egna vingarna. Det var kanske icke så roligt, men — det måste ske!

Jag vet en annan ung flicka, som en stormig april morgon reste bort för att bli guvernant. Nöd var det visserligen icke, som dref henne ut från hemmet, men hennes föräldrar funno det nyttigt för den unga att försöka sig på egen hand, och det var tösen med om.

Timmen var tidig och natten mörk, och »vindarnes chör» var hemskt storartad att åhöra för den, som satt aldeles ensam instängd i en järnvägskupé. Men flickan hade lärt att tro på Gud, och i hans händer anbefallde hon både sina kära där hemma och sig själf och kunde så vara lugn. Lyckligtvis skulle järnvägsresan inte räkka så länge, men sedan var det att åka landsväg omkring ett par mil i det rysliga vädret. »Och tänk, om ingen vore till mötes!»

Men den tanken behöfde hon ej ängsla sig med, ty när tåget stannade vid T. station, så inte nog med, att hon hade en körsven emot sig, utan, — hvad bättre var — frun själf, de blifvande elevernas mor, hade följt med för att möta den lilla guvernanten. Hon tänkte först på, att den unga människan skulle få litet varmt kaffe därborta på hotellet, och under ditvägen, »midt i storm och snöyra», som hon sade, föreslog hon titlarnes bortläggande: »så känner fröken sig mindre främmande.» Och hon var så noga med, att »fröken» skulle bli väl omstoppad, innan de gåfvo sig i väg. Sedan, under hemfärden, berättade hon om man och barn och om gamla mormor där hemma samt annat, som kunde intressera den, hvilken skulle bli en medlem af familjen.

Och guvernanten, nog kan man förstå, att hon kände sig tacksam för all vänlighet, och att hon från första stund hoppades och trodde, att härute skulle hon komma att trifvas. Och så blef det. Se frun där i huset, hon visste, huru hon skulle taga barnens guvernant. Men så hade hon också »gått igenom graderna», jag menar, själf varit ute bland främlingar, innan hon fick sitt eget hem.

Ännu måste jag tillägga, att det verkligen sedermera höll på att komma »en fnurra på tråden» emellan frun och guvernanten, men att den utjämnades lika fort som den kommit, lika som ock att när omständigheterna sedan tvingade dessa två till skilsmässa, det var till stor sorg för dem båda, ty vänner hade de blifvit, och det äro de alltjämt, ja, vänner för lifvet.

S—m.

Astrids första bal.

Hela huset har i dag varit i uppståndelse, ty i kväll skall enda dottern bevista sin första bal. Sömmerskan afprofvar den hvita dräkten, som i all sin flickaktiga enkelhet dock är utstuderad till snitt och verkan.

Ännu är det för tidigt att göra toalett. De hvita underkjolarna ligga utbredda på sängen. Silkesstrumpor och handskar, solfjäder och spetsnäsduk — allt är framtaget och ligger redo för den viktiga toalettstunden.

Unga Astrid har inte ro att sitta stilla. Det går hvarken att läsa eller att sy på flet-guippen. Hon går sysslös och feberaktigt otålig omkring i den vackra vänningen och söker på hvarjehanda sätt att få

tiden att gå. Egentligen längtar hon icke till aftonens nöje; hon befinner sig blott i en stark spänning, som är till hälften angenäm och förväntansfull, till hälften skygg och oangenäm, och denna spänning vållar den unga bleksiktiga flickan ett halft illabefinnande.

Ändtligen blir klockan 6 och det är tid att börja toaletten. Härfrisörskan har gjort sin sak utmärkt, och Astrid vandrar omkring i sina hvita sidenskor och sin broderade underkjol och känner sig så angenämt fin och så väl till mods. Men nu påsättes klädningen, och hon får med ens en obehagligt kylig förnimmelse af sina bara armar. Det är första gången hon uppträder sålunda, och då hon nu i spegeln betraktar dessa spensliga hvita armar, som bror Emil vid ett ärende in betecknar som ett par rätt snygga strumpstickor, undrar hon, hvarför man skall exponera det som i grunden är så föga vackert och som dessutom kommer en att känna sig så oklädd och obehaglig. Men när hon fått på sig de långa hvita handskarna, som endast lämna en liten strimma af huden synlig, känner hon sig mera »klädd» och blir bättre till mods.

Så utträder hon i full paryr i salongen, där pappa under väntan, i frack och orden och med vanlig otålighet, ondgör sig öfver fruntimmers söl. Så komma jungfrurna in för att titta på fröken, som nog befinnes fin, men bra färglös. Kokerskan tycker underkjolen vara vida vackrare än den släta klädningskjolen och råder fröken att hålla upp den senare en smula under dansen, så att folk kunde få se den granna spetsgarneringen. Fröken tar ett grepp i sin kjol och gör en skämtsam piruett till öfning och blir därefter insvept i sin sidenfodrade kappa.

En stund senare inträder Astrid i den strålande balsalen. Först då hon ändtligen kommit öfver den stora salen, hälsat, nigit och fått taga plats på en liten taburet bredvid modern, hämtar hon sig en smula från den pinsamma blyghet, som alltid smyger sig öfver henne i sällskapslivet, och hon finner balsalen med dess strålande ljus, dess värme och dess doft af blommor, de eleganta damtoaletterna och de uniformerade eller frackklädda kavaljererna snarare likna ett paradiset än en skärseld. Hon tar mekaniskt en kopp te, då det bjudes henne; men hon skulle icke kunna svälja en enda droppe af den heta drycken och sätter koppen orörd ifrån sig.

Det spelar upp till polonais, mamma blir engagerad, men Astrid får sitta. Hon känner sig öfverväldigad af en ängslig ensamhetskänsla, då mamma seglar ifrån henne. Polonaisen aflöses omedelbarligen af vals, och då en något flintskallig herre bugar sig, småler och lägger armen kring hennes lif, känner hon sig såsom ett värnlöst byte i fiendehand.

Men då hon dansat ett hvarf och den flintskallige herrn ställer till henne några godmodiga ord, lugnar hon sig — ehuru hon icke kan öfvervinna sin känsla af skygg stelhets och vanmakt — och i sitt stilla sinne undrar hon öfver att en så gammal herre som hennes kavaljer dansar, samt förbiser fullständigt, hvilken god dansör han är.

På upplysningen att Astrid aldrig varit på bal förr, frågar han, om hon är road

af dans. Och han betraktar småleende det bleka anletet med de stora allvarliga ögonen, då hon helt uppriktigt svarar att, då hon var liten, var hon det nog, men i senare år har hon varit klen och inte fått dansa, och nu visste hon inte riktigt.

»Låt oss då gifva er tillfälle att stadga ert omdöme,» säger, med förlätlig tillförsikt, den flintskallige i medvetandet att vara en utmärkt dansör. Och han bugar sig för att ånyo dansa ut, utan aning om, att hans tidigt undfångna »måne» — om han så ock dansar som en ljusets ängel — kommer hans ungdomliga dam att betrakta honom som ett monstrum af balkavaljer.

Astrids nästa såväl som den därpå följande kavaljeren voro halfgamla, för henne obekanta herrar. Astrid kände allt det poetiska, berusande, som hon förbundet med en bal, smälta samman till något besviket och fadt, och hon fann utsikten att under aftonen motionera äldre herrar allt annat än ljus. Först i andra polkan dök en ung och känd kavaljer upp i Figge Fricks person. Figges välbekanta ansikte löste Astrid ur de förlägenhetens fjättrar, som tyngde henne tillsammans med främlingar. Han satte Astrid i godt humör vid första ord han yttrade, och det gjorde inte det minsta, att han hoppade en smula i otakt. Med honom var det ändå roligt att dansa.

»Att folk kan tycka det är synd att dansa,» sade Figge, då de andats ut efter tvänne polkahvarf kring salen. »Syster Mia har fått för sig den idéen, och det var omöjligt att få henne med hit i kväll.»

»Det har då aldrig pastorn sagt,» svarade Astrid, som var Mias konfirmationskamrat.

»Nej, tvärtom, han förklarade för henne, då vi härom dagen talade därom, att, när man dansar för dansens egen skull, så är det alls ingen synd,» sade Figge. »Och jag har sagt henne, att antingen man dansar för kavaljerernas eller dansens skull, så är det lika litet synd. Men Mia är envis af sig. Nå, dansar fröken?» — han höll på att säga Astrid, men det passade sig väl inte längre — »för dansens eller för kavaljerernas skull?»

Astrid blef helt förvirrad af denna plötsliga fråga, som hon efter dagens erfarenheter knappast kunde sanningsenligt besvara på mer än ett vis.

»Det ser ut, som om det vore en samvetsfråga,» sade Figge.

»Jag dansar förstas för dansens skull,» sade Astrid och tillade, med ett försök att vara sanningsenlig — »fast jag hellre dansar med en treflig herre, som dansar illa, än med en otreflig, som dansar väl.»

»Nej, fröken, det var fasligt inveckladt. Då är det nog i alla fall — enligt pastorn — syndigt af er att dansa,» sade Figge och bugade sig för ett nytt hvarf.

»Undras just, till hvilken af de där kategorierna jag får räknas,» sade Figge, då de ånyo satte sig ned.

Astrid inlät sig icke på denna klassificering, och som Figge tydligt såg, att Astrid var glad och tillfreds, och som han just inte led af bristande själfstillit, brydde han sig inte heller om att vara alltför enträgen i sitt yrkande, utan tänkte, att hon nog fann det allra trefligast att dansa med trefliga kavaljerer, som dansade väl.

I kottiljongen bjöd Astrid upp Figge till en tur, och i allra sista turen kom han och dekorerade henne och gaf henne där-

med ett synnerligen gynnsamt slutintryck af balen, ty Figge hade varit den ende det varit riktigt roligt att dansa med.

Omedelbart efter kottiljongen yrkade pappa Berg på uppbrott. Astrid kastade, innan hon lämnade balen, en blick kring salen efter Figge, men han syntes inte, och hon kände detta nästan som en misräkning.

Då Astrid pålsat på sig och pappa och mamma just hunnit halfvägs utför trappan, märkte hon, att hon glömt solfjädern, och sprang tillbaka för att hämta den. Då hon kom ut ur toalettrummet, hörde hon tydligt sitt namn, Astrid Berg, uttalas med Figges röst. Hon vände sig om och såg honom stå med ryggen vänd mot henne och i samtal med en annan herre, som, liksom Figge, drog några uppfriskande cigarrbloss ute i korridoren.

»Litet blyg och skygg och ytterst naiv.»

»Ja, förmodligen var det hon,» sade Figge tvärsäkert. »Hon är nog, som ni säger, en smula enfaldig och ser just ingenting ut heller. Men hvad gör det med en sådan förgyllning, som hon har. Hon är stadens rikaste flicka.»

»Hm, jag sade inte, att hon var enfaldig. Snarare tvärtom, och rätt täck och omedveten föreföll hon mig,» sade den äldre, den kavaljer, hon dansat första valsen med.

Och så var Astrid utom hörhåll. »Figge, var det Figge, som sagt detta?» tänkte hon, bittert sviken i sina illusioner. Unge Figge befann sig emellertid i en något lyftad stämning, och då tog han aldrig så mycket för hvad han pratade, utan blef ytterst lösmynt och skroderande. Men detta förstod inte Astrid; däremot förstod hon, att hans ord gäfvu henne ett våldsammare slag än besvikenhet. De öppnade med ens hennes ögon för något, som hon icke förut haft öppen blick för, och de blefvo ett misstroendets frö, som föll i en mycket mottaglig jordmån.

»Nå, min flicka, du har väl haft roligt?» sade pappa, då de satt sig till ro i vagnen.

»Åja, ja-a mycket,» svarade Astrid litet forceradt.

»Hå, hå, hå,» sade pappa gäspande. »Nu, mutter, hör det således till våra föräldraplikt att offra bekvämlighet och nattro för att låta vår lilla Astrid få dansa.»

Men under det närmaste året satte Astrid hans faderliga beredvillighet i detta hänseende inte synnerligen mycket på prof, utan ådagalade en stor lydaktighet gentemot doktors varningar att bleksotspatienter inte böra utsätta sig för mycket häftig kroppsrörelse. Och när hon dansade, dansade hon nu hvarken för kavaljerernas eller dansens skull, utan egentligen blott för att det skulle så vara.

Men när blygheten och bleksoten samt ungdomsnaiviteten gått bort, började Astrid dansa med mera lif. Munnen log visserligen inte längre så friska löjen, och ögonen buro icke längre det allvarliga, spörjande uttrycket, utan ett gäckande, lätt öfverlägset. Och dansen betraktade hon numera såsom en elegantare, ganska behaglig sport, som förmedlade och förträffligt underlättade umgänget mellan unga kvinnor och unga män. Hon skänkte icke längre företrädet åt de kavaljerer, som skiftade i grönt, utan tvärtom åt de halfgamla, — de egentliga epouseurernas falang, hvaruti hon väl förr eller senare hade att göra

sitt val, ty hon led numera alldeles icke af någon naivité och hade kommit till den slutsats, att man på det hela taget nog angenämast och bekvämast vandrar sin väg genom lifvet två och två.

Vera Vinge.

Två diskussionsaftnar.

»Äktenskapet inom litteraturen och i verkligheten.»

»Trädgårdsskötsel som yrke för kvinnor.»

Kivnklubben här i Stockholm diskuterade på sitt sammanträde den 24 november det förstnämnda ämnet. Ut i inledningsföredraget framhölles de kvinnliga hufvudpersonerna i Ibsens, Björnsons och Lies böcker såsom utrustade med stark individualitet jämte stark samkänsla, sålunda på samma gång kvinnor och medborgarinor. I den nya svenska litteraturen däremot, hette det vidare, framställes kvinnan hufvudsakligen som en leksak för mannen, en käftboll för sina känslor, en varelse, som hänsynslöst följer hvad man kallar »sitt väsens art», samtidigt hvarmed den åsikten gör sig gällande, att äktenskapet blott är en episod, något tillfälligt, som när den erotiska lidelsen slocknat, kan afbrytas för att fortsättas på annat håll. Lyckliga äktenskap med olyckligt slut, beroende på en tredje persons mellankomst elier på makarnas oförmåga att tillsammans bära hvardagslifvets enahanda — se där en numera inom litteraturen med förkärlek omhulad företeelse. Såsom exempel på dylika framställningar, hvilka på grund af berörda tendens ansågos kunna snedvrída ungdomens uppfattning af äktenskapet, nämndes »Sin nästas hustru» af Harald Gote, »Äktenskapets komedi» af Geijerstam och »Judiths äktenskap» af Peter Nansen.

Att kärleken är den enda rätta grundvalen för ett äktenskap häfdades med kraft. Hustrun bör göra hemmet varmt och ljus i både egentlig och figurlig bemärkelse, intressera sig för mannens sysselsättningar, vara honom den bästa af kamrater och den mest trofasta hjälp samt i vidriga fall hårda ut i det längsta af omsorg för barnen, hvilka för att blifva rätt uppfostrade kräfvå både faders- och modersvård.

På tal om de i »Lejonets unge» förfäktade åsikterna upplästes citat ur Ellen Keys kritik öfver »Sin nästas hustru» och Anna Sandströms uppsats »Modern romantik och etik». Det påpekades, att som skäl för fria förbindelser anföres än religiösa betänkligheter gentemot den kyrkliga vigseln — ett skäl, som skulle bortfalla, om en borgerlig vigsel blifva tillgänglig för alla — än det faktum, att ogift moder har större rätt öfver sina barn än den gifta hustrun, som ju är lagligen omyndig — ett missförhållande som likaledes skulle kunna rättas genom ändring af lagen — och slutligen den åsikten, att det äktenskapliga samlifvet skulle förfinas och adlas, om kärleken ensam, intet lagtvång, förenade makarna — ett antagande, som ännu är obevisadt, då det däremot är för alla uppenbart, hvilka svårigheter som i ett dylikt förhållande möta en kvinna på grund af därvidlag ännu gängse föreställningar.

Det sjunkande i aktningen för kvinnan, som man tyckte sig hafva spårat i männens samtal och i litteraturen, ansåg man kunna motverkas, om kvinnorna oafslätligen sträfvade framåt och uppåt, behölle, ja, utvidgade de redan gjorda andvinningarna och fortfarande gjorde anspråk på rättmätiga garantier för sig själfva, sina barn och sitt hem.

Fredrika-Bremer-Förbundets trädgårdskommitté hade i fredags å Nya Hushållsskolans lokal vid Västra Trädgårdsgatan anordnat ett aftonsamkväm med diskussion, hvarvid domänintendenten Tamm fungerade som ordförande. Diskussionen gällde frågan: »Trädgårdsskötsel såsom yrke för kvinnor» och inleddes af fru Maria Bolin. Trädgårdskommittén, som bildades för 8 år sedan, hade haft att kämpa mot åtskilliga svårigheter. På Fredrika-Bremer-Förbundets initiativ hade direktör Abelin öppnat en trädgårdsskola för kvinnor vid Norrviken och därifrån hade

ganska många elever utgått. Emellertid hade denna skolas verksamhet upphört och kvinnliga trädgårdselever hade de senare åren erhållit utbildning vid åtskilliga egendomar. Det mötte dock mängden gång svårigheter att å i öfrigt lämpliga egendomar finna bostäder för eleverna, hvarför såsom önskemål måste ställas anordnandet af en trädgårdsskola för kvinnor.

Af öfriga talare nämndes att, i Tyskland och England finnas ganska många kvinnliga trädgårdsmästare. Särskildt i England är efterfrågan på sådana stor, och Swanley College samt Women's London Gardening Association skaffa sysselsättning åt ett stort antal kvinnor. Äfven i Finland finnas flera trädgårdsskolor. Vidare betonades vikten af att gifva den fattigare landbefolkningen ett föredöme i fruktodling.

En talare nämnde, att denna rörelse onödigt mycket anlagts såsom kvinnosaks- och öfverklassrörelse, och ansåg anläggande af skolor olämpligt, samt att intresset för trädgårdsskötsel bör spridas genom broschyrer. Däremot invändes att de som önska sprida intresse för trädgårdsskötsel bland landtbefolkningen måste själfva inhämta kunskap i yrket, och han hoppades att inom en ej allt för afågsen framtid en trädgårdsskola för kvinnor måtte anordnas.

Donationer.

Det kan ju ej förnekas, att äfven i vårt lilla fattiga land ganska många enskilda personer finnas, som efter våra förhållanden sitta inne med mycket stora förmögenheter. Om icke förr, märker man det vid studerandet af de nog så intressanta taxeringslängderna. »Finns det verkligen så mycket rikt folk!» utbrister man ovillkorligen, vid genomläsandet af dessa talande siffror. Här är ju fråga om årsinkomster, som för enskilda personer kunna uppgå till 50,000 och därutöver, ja, ända till mer än 100,000 kronor.

Helt osökt gör sig då det spörsmålet gällande: Hvart taga alla dessa stora kapital vägen? Till hvad gagn och nytta för individ och samhälle komma de slutligen att användas?

I de flesta fall torde ju förmögenheten öfvergå till de lagliga arfvingarne, kanske i många led, men det är ej alltid så, och i synnerhet i våra dagar är det utan tvifvel endast undantagsvis, som en större eller mindre förmögenhet alldeles oafkortad tillfaller arfvingarna, ja, det händer till och med, att den går dem alldeles förbi. Man kan tryggt påstå, att vår tid är donationernas tid, och sällan går väl en stor kapitalist bort, utan att ha gjort flere eller färre dispositioner för allmänna ändamål.

Det måste ju tagas för alldeles gifvet, att testator härmed velat utträta något verkligt och varaktigt godt, men huruvida detta hans syfte också därigenom befordras, det kan måhända vara tvifvel underkastadt, och ofta händer, att man med en beklagande suck eller ett ironiskt leende — allt efter ens naturel — läser om alla dessa donationer till förut stormrika fonder eller inrättningar, hvaraf kanske mer än en är af tvifvelaktigt värde.

Här är ej platsen att ingå på frågan om rätta halten af åtskilliga s. k. välgörehetsinrättningar och företag. Ett vilseledd, af en starkare vilja behärskadt omdöme låter sig ju ofta nog föras i en riktning, som det på egen hand aldrig skulle slagit in på, och efter närmare personlig pröfning skulle kanske aldrig den digra och dyrbara testamentshandlingen sett dagen.

Huru som helst kan verkligen ett sådant där i kassaskåpets allra heligaste förvaradt aktstycke uppväga glädjen att medan man ännu leverer få väpna någon hand till lifvets strider — lyfta bördan från någon dignande skuldra? Hur är det möjligt att frivilligt kunna försaka en sådan glädje!

Skulle det inte kännas mera tillfredsställande att bekosta någon fattig ynglings eller flickas studier för den lifsuppgift, som, brinnande åtrådd, likvisst antingen måste uppgifvas af brist på medel eller också endast under oerhörda försakelser och med bruten hälsa kan uppnås, än att testamentera ett motsvarande belopp till, låt vara, någon stipendiefond med motsvarande syfte?

Här går så mängden ibland oss och bär på bördan af ett förfeladt, ja, förspildt lif, som hade kunnat räddas med en jämförelsevis liten summa, om den blott stått till buds i rätta stunden.

Och nog borde det väl vara mera tilltalande att få resa sig en minnesvård i något af en själf planlagdt och grundadt företag i människokärlekens tjänst än att understödja något, som andra redan satt i gång.

Uppgifter saknas ej. Vi ha ju den ännu olösta bostadsfrågan, barnuppfostrings- och med den i närmaste samband stående fosterbarnsfrågan, för att nu endast taga fram några få af de allra betydelsefullaste.

En idé att taga vara på vore äfven hvilohem för öfveranstängda, ännu arbetande män och kvinnor, själs- som kroppsarbetare, där de riktigt kunde få hvila ut, utan oro för framtiden, för att med spänstiga nerver, klarnad tanke och förnyadt blod åter göra sin insats i lifvet.

Att gifva endast genom donationer, det är som att kasta ut en sådd, som man aldrig skall se gro eller växa, långt mindre få skörda, eller som att lämna en skatt efter sig, som man aldrig kommer att afhämta.

Du, som fått mycket, unna dig den oskattbara glädjen att gifva mycket — medan du lever!

Steffen.

Ur skuggornas värld.

Några minnesblad för Idun

af Wilhelm Bäckman.

VII.

Två storgubbar.

Junisolen log med varma strålar öfver Stockholm och dess sköna omgifningar den dag år 1851, då prinsessen Lovisa af Nederländerna landsteg vid Waldemarsudden för att blifva den svenske kronprinsen Karls maka. Alla, som icke af tvingande skäl höllos kvar i hufvudstaden, vallfärdade till Djurgården och den plats där landstigningen skulle ske. Dalkullornas vefslupar och roddarmadamernas klumpiga båtar — de enda den tidens sjölägenheter till Djurgården — voro öfverfyllda med passagerare; likaså trängdes man om plats i omnibusar; alla hyrkuskekipager och åkardroskor voro upptagna; med dessa blandade sig de förnämes och rikes eleganta landåer samt en och annan finare chäs med äga-

Juvelerare
K. ANDERSON
Jakobstorg 1

Ringar, Armband, Kedjor, Nålar,
Broscher, Kedjearmband,
Begär prisuppgift innan uppköp göres på annat håll.

Silfverarbeten,
Bordsilfver.

Modernast!
Solidast!
Billigast

ren vid tömmarna och en livréklädd pojke vid sidan. Till de båtfarande slöt jag mig. På Djurgårdsslätten sammanflöto de folkströmmar, som kommit genom Allmänna gränd och öfver Djurgårdsbron. Den stora floden tog naturligtvis riktningen mot Waldemarsudden, och jag rycktes med ett godt stycke; men inseende det både fåfänga och riskabla i att vid den furstliga landstigningsplatsen söka få se någonting mer af stäten, än som erbjöds på sidan af vägen vid det höga följets förbifart, beslöt jag vända om. Och däri gjorde jag klokt. Jag visste att de kungligas färd skulle gå öfver Ladugårdsgårde, där ett stor-läger var sammandraget, samt att Haga lustslott blifvit utsedt till uppehållsställe för den unga prinsessan, innan hon som brud den 19 juni gjorde sitt intåg i hufvudstaden. Om jag alltså vid vägen öfver den stora exercissheden skaffade mig en god plats, finge jag vara åskådare, utan att skymmas eller knuffas. Jag behöfde heller icke göra mig brådtom, ty det skulle nog dröja, innan efter landstigning och presentationer tåget satte sig i rörelse. Emellertid hörde jag kanonsmällar, tillkännagifvande att prinsessan lyckligen anländt. Jag gick sakta framåt och stannade långa stunder för att betrakta trippernas marschrörelser eller se mig tillbaka, om de kungliga vagnarna voro förnimbara. Ändtligen kunde de skönjas. Damm upphvirflade. Ur dammet framlade snart hästar med bländande seldon och kuskar i den välkända hofstilen med hattar på tvären och breda silfvergaloner å rockarne. Förridare trafvade raskt undan. I första vagnen sutto konung Oscar I och prinsessans fader, i nästa drottning Josefina jämte sin blifvande svärdotter och därefter en hel fil af vagnar med furstliga högheter, kammarherrar och hofdamer. Vid den sida af vagnen, där prinsessan satt, red kronprins Karl, ståtlig såsom alltid.

Under promenaden hade jag upphunnit en äldre herre, ensam liksom jag. Jag fäste ingen uppmärksamhet vid honom förrän just som de kungliga vagnarne passerade. Då stannade vi båda och blottade våra hufvuden för de i främsta ekipagera åkande. Jag lade märke till att kung Oscar med en särskildt nådig nick besvarade den gamle herrns hälsning. När sista vagnen rullat förbi, voro den obekante och jag de enda vandrarna på väg till staden. Jag ämnade gå fram om honom, då han i det samma tilltalade mig: »Vi ämna oss visst åt samma håll, min unge herre, därför kunna vi ju göra sällskap, så går alltid vägen lättare.» Jag tackade för förslaget, ty nog insåg jag, att det icke var en vanlig landsvägslopare, jag skulle komma i följe med.

Samtalet inleddes med något ordande i anledning af kronprinsens till följande dag utsatta förmälning. Den obekante yttrade sig därom så intresserad och med sådan insikt i den blifvande kronprinsessans härstamning från den fräjdade Oraniska furstsläkten, att jag måste antaga honom vara antingen en lojal ämbetsman eller en historiskt beläst privatperson.

Bäst vi gingo, låg alldeles framför mina fötter en stor, charmant bukett, den jag skyndade att upptaga. Rosorna voro ännu friska och doftande. Buketten måtte således nyss hafva blifvit tappad, troligen från någon af hovvagnarne, om icke af prinsessan själf, så af någon hörande till sviten.

»Detta fynd betyder lycka,» yttrade den obekante leende. »Ödet strör ju rosor för edra fötter.»

»Väl, om så vore,» genmålde jag. »Det behöfs nog lycka för att man skall kunna taga sig fram i världen.»

»Arbetsamhet och redbarhet skapa lycka,» inföll den obekante och såg på mig med ett par vänligt forskande ögon.

Jag uttryckte min förtjusning öfver de vackra rosorna.

»De äro visserligen sköna,» medgaf den obekante, »men i all sin frächor äro de dock icke annat än *lik som titta*.»

Samtalet afstannade för en stund och vi gingo tysta framåt. Den obekante syntes försjunken i tankar och bar hufvudet något lutadt nedåt. Jag inandades alltsomoftast vällukten från mitt bukettfynd. Plötsligt lutade sig den obekante helt ned och utpekade med käppen en scen, som tilldrog sig på marken tätt vid den sida af vägen, där han framgick. En liten sork eller mullvad låg död i sanden. Kadavret bearbetades ifrigt af 4—5 stycken s. k. *dödgräfvare* (*Necrophorus vespillo*). De små »asbaggarne» gjorde sig all möda att med sina framfötter bortskaffa jorden under liket för att tillreda en grop under detsamma. Den obekante log så godt åt deras sträfvanden. »Är jordmånen här för hård för dem,» sade han, »så söka de nog upp ett lösare jordlager och släpa med förenade krafter den lilla döda kroppen dit och begrafva honom.» »Men,» fortfor han och vände med käppändan den döde, »deras arbete är icke så pietetfullt och oegennyttigt som det synes: de gömma kadavret antingen för att därpå vid behof göra sig ett godt mål eller för att däri lägga sina ägg.» — Jaså, tänkte jag efter denna utredning, jag måtte hafva kommit i sällskap med en naturvetenskapsman.

Slutligen hade vi hunnit till Ladugårdslands tull och veko af inåt staden. Våra vägar skulle då skiljas. Min nyfikenhet hade stegrats att få reda på, hvem min treffige sällskapare mände vara. Att fråga en äldre man därom, ansåg jag obelefvadt af en yngre. Genom att i afskedsstunden presentera mig själf kunde jag möjligen få den obekantes namn i utbyte. Jag lyfte på hatten till farväl, sade hvem jag var och tackade för angenämt sällskap. Den obekante tryckte min hand, yttrade några vänliga ord och gaf sig tillkänna sålunda: »Mitt namn är *Anders Retzius*; jag bor på Kungsholmen. Vill min herre hälsa på hos mig, så är han välkommen.»

Den påhälsningen blef aldrig af. Den berömda mannen och store anatomen afled i Stockholm den 18 april 1860.

Tisdagen den 13 oktober 1896 frade Karolinska institutet och Svenska läkarsällskapet hundraårsminnet af Anders Retzius' födelse.

Högeligen tillfredsställd med min dag påskyndade jag ensam vägen, tills jag var hemma hos mig. Jag fäste noga i minnet allt som passerat, på det jag måtte kunna med sanning säga, att jag väl icke *stätt*, men *gått* en af vetenskapens stormän mycket nära.

Hemkommen fann jag på mitt skrifbord en biljett med anmodan att infinna mig på »Svenska tidningens» byrå. En vecka förut hade jag till denna tidnings redaktion inlämnat ett för följetongsfördelningen afsedt manuskript. På antagandet eller förkastan-

det af detta berodde, huruvida jag skulle kunna anträda en uppfriskningsresa nedåt landsorten. Det var ännu icke längre lidet på dagen, än att jag kunde efterkomma biljettens innehåll. Och så vandrade jag åstad till den nämnda tidningsbyrå under sinnesstämning växlande mellan hopp och misströstan. En så hög herre som general *Johan August Hazelius* var tidningens hufvudredaktör. Jag hade med lokalpost insändt mitt manuskript jämte namn och adress till redaktionen. Nu blef jag personligen införd i redaktörens en-chef enskilda rum å byrå. Den lille flitige generalen, en vördnadsvärd gråhårsman, reste sig från sitt arbetsbord vid mitt inträde, jag bugade mig uppgifvande mitt namn och ärende. Därvid öfverflögs det militäriska, af tankeverksamhet allvarsamma ansiktet af en solig glans och han kom emot mig, halft omfamnande och skakande min hand.

»Edert manuskript har jag låtit genomläsa och det är antaget,» utbrast han. »I nästa vecka börjar det införas. Af honoraret skall jag genast utanörda en del, om så önskas.» Ingenting kunde komma lägligare. Rörd af så mycken nedlåtenhet och godhet var det nära att jag fått tårar i ögonen.

Med en liten summa på fickan ilade jag utför tidningsbyråns trappor och hem, där jag ombytte vatten till min bukett, sägande för mig själf: professor Anders Retzius hade nog rätt, att bukettfyndet skulle betyda lycka, men denna lyckas skapare blef general Johan August Hazelius.

Hvad skall man gifva i drickspengar?

För Idun af Resa.

Hemkommen från en liten resetur under några veckors tid, då jag dels som turist bott på hotell och pensionat dels gästade goda vänners hem, företog jag mig, som en ordentlig människa ägnar och anstår, att genomgå mina räkenskaper under färden. Den oupphörligen återkommande utgiftsposten 'drickspengar' förde mig på tanken att efterse, hvad dessa egentligen kunnat gå till, hvarför jag böjade hoppöra och sammanräkna alla dessa kronor och ören, som utgått, än till hotelens bugande portierier samt den i ögonblicket för en gästs afresa plötsligt liksom ur jorden uppstampade falangen af uppserskor, borstare och bärare, än till manliga och kvinnliga ganymeder, som bringat mig hvad jag till kroppens uppehälle behöft från den slätaste lilla kopp kaffe till middagen med flere eller färre rätter. Äfven den slant, jag så oförmärkt som möjligt och synbarligen oväntadt stuckit i hand på den snälla lilla husan eller lyckats trassla in mellan betjäntens bomullsvantsbeklädda fingrar, när de vid min afresa från min väns hem knäppt fotsacken omkring mig, tog jag med; desslikes skärften till kusken samt alla andra större eller mindre belopp, hvarmed jag enligt gängse bruk visat min erkänsla för undfångna tjänster eller åsamkadt besvär.

Summan blef icke obetydlig, och när jag därtill lade den svårighet, det mången gång kostar att bestämma beloppens storlek, samt obehaget vid deras öfverlämnande, fann jag, att nöjet att, hvad drickspengar beträffar, visa sig, icke gentil, som visst termen härvidlag lyder, hvartil jag hvarken har råd eller lust, utan endast någorlunda 'hederlig', är ej endast dyrbart, utan också betydligt blandadt. Om denna uppfattning tror jag mig icke vara ensam, räknande särskildt på kvinnliga anhängare, hvaraf nog många med mig skulle hälsa med glädje en lättnad i det rådande drickspenningsystemet därhän, att dels en reducering vidtoges, dels en sorts norm uppställdes till ledning vid bestämmandet af, hvad man vid olika tillfällen skulle lämna i frivillig gård, som det ju heter, men i själfva verket en pålaga

Agra Grädd-Margarin G. M. är bäst och billigast.

Agra Margarinfabrik, Christiania och Stockholm.

så god som någon annan, dock utan vanlig betalnings trygg karaktär af att bero på ömsesidig öfverenskommelse.

En sådan norm eller ledare skulle bäst uppkomma därigenom, att olika meningar härom gjorde sig gällande, och jag är djärf nog att upptråda som första förslagsställare med en plan, i enlighet med hvilken jag tänker mig, att drickspengarna skulle kunna utgå. Djärf nog, ty jag vet, att ett sådant förslag framställt i en uppsats, hvilken som denna har tillfälle att falla under ögonen på en läsekrets af mycket olika ekonomiska tillgångar, också skall blifva olika bedömd. Men jag står risken att i enlighet härmed blifva ansedd både som förskräcklig slösare och från annat håll som lika stor gnidare, ja, vore till och med tacksam att få veta andras åsikter i frågan, ty när olika meningar bryta sig mot hvarandra, framkommer ej sällan något godt, värdt att taga vara på. Och nu till mitt förslag!

Har man för en natt bott på ett hotell eller i ett privathem, ger man vid afskedet den lilla jungfrun, som passat upp, femtio öre. Stannar man två eller tre dygn får hon en krona; efter en veckas uppehåll fördubblas summan; efter fjorton dagar har hon gjort sig värdig tre, och en till två månaders besök med uppässning är väl godtgjort med fem kronor.

Stannar man en vecka eller mer i ett privat hem, är det äfven lämpligt att, där sådan finnes, gifva något åt kokerskan, men härtill beräknas mindre än till husan, på hvilken naturligtvis brorslotten faller af det ökade arbete, som en gästs besök tillskyndat husets tjänare.

Efter en natts ångbåtsresa ger man också akterstäderskan femtio öre — detta dock endast i det fall, att hafvet ej varit oroligt och man följdriktigt härmed åsamkat henne störd nattro och en del extra besvär, då hon väl gjort sig förtjänt af mera. Likaså äro naturligtvis öfriga tämligen måttligt tilltagna drickspengar beräknade under förutsättning, att man ej genom extra arbete, budskickningar, hämtningar, nattvak och annat dylikt allt för mycket tagit den tjänande systemens tid och omtanke i anspråk. I synnerhet då för den besökandes skull tjänarnas fritid inkräktats, bör gästen ej underlåta att genom ej alltför njugga drickspengar — det enda sätt man äger att godtgöra det — lämna ersättning.

Att finna det lämpliga beloppet att sticka i en betjänts hand har jag funnit vara bland det svårare. Inskränktes hans görande och låtande berörande mig att siratligt bugande hälsa mig god morgon och god afton, när jag vid tider, lämpliga för detta tilltal, passerar vestibulen, där han posterar, och att, när han händelsevis är i närheten, med den aldeles särskilda svängen, som förmodligen är medfödd, slå upp dörren för mig — ger jag honom vid afskedet rakt ingenting, beräknande hans uppmärksamhet som ouppskattbar.* Kommer man däremot i något större förbindelse till honom, hafva ett par, tre kronor efter ett par veckors åtnjuten gästfrihet i hans husbondefolks hem visat sig vara ett förträffligt sesam till hans högaktning och bevägenhet.

(Slut i nästa n:r.)

Huslig ekonomi.

Doktor Astrid Cleves föreläsningar på Stockholms högskola.

VII.

Af alkohol, påverkad af varm svafvelsyra, bildas *vanlig eter* (etyleter), en färglös, lätt, lättflyktig, flyktig, vätska med brännande smak. Etern är eldfarlig, framkallar stark köld, då den af dunstar, samt bedöfnig och känslolöshet, om den tillräckligt länge inandas, hvarför den, i synnerhet förr, användes som bedöfningsmedel. Af alkohol framställda ämnen äro vidare de viktiga läkemedlen *kloralhydrat*, *kloroform* och *jodoform*. Kloralhydrat, som äfven kallas *kloral*, utgöres af färglösa, i vatten lättlösliga kristaller och brukas mycket som sömmedel. Kloroformen är en färglös flyktig, tung och stark, söttaktigt luktvätska, som framkallar känslolöshet och brukas som bedöfningsmedel. Använd i för stora kvan-

* För att ej läsaren af ofvansagda möjligen skall få den uppfattningen, att omnämnda tjänare i mina vänners och bekantas hem är 'blot till lyst', ser jag mig tvungen lyfta något på min anonymitets slöja och bekänna, att jag tillhör genus femininum, med hvars uppässning det ju i allmänhet ej ligger betjäntens att taga del.

titeter, orsakar den döden. Jodoformen är ett citrongul kristallpulver, som luktar starkt saffran. Som antiseptiskt (bakteriedödande) medel anlitas det med fördel vid sårbehandling. Med *metyllalkoholen* eller träspriten, som fås af torrdestilleradt trä, denatureras sprit. *Amyllalkoholen* utgör en hufvudbeståndsdel af finkeloljan.

Glycerin är en viktig alkohol. Det utgör en hufvudbeståndsdel af alla fettarter, hvilka med lätthet kunna uppdelas i en fettsyra och glycerin. Fett är således detsamma som fettsyrad glycerin, och dess olikhet beror på fettsyroras beskaffenhet eller proportioner. Glycerin är en färglös, vattenklar, tjock, klubbig, starkt söttaktig vätska, som brukas vid beredningen af blanksmörja, stämpelsvärta och andra fabrikat, som ej få torka. Det användes äfven till att uppmjuka sträf hud, och förr, innan sockret blef så billigt, sötades safter därmed. Det är vidare utgångsmaterial för tillverkningen af sprängmedlet *dynamit*, en gul, degaktig massa, bestående af kiseljord, dränkt med *nitroglycerin*, hvilken explosiva olja fås af glycerin, behandlad med salpetersyra.

Fettet indelas i: I. Flytande fettarter = feta oljor: 1. Torkande. 2. Icke torkande. II. Fasta fettarter: ister, smör och talg. Ister är det lösaste, med smör menas mjölkens fett, talg är det hårda och fasta djurfettet. Svinets och människans fett är isterartadt.

De feta *torkande* oljorna hårdna i luften och bilda, strukna i tunna lager, ett hartz eller fernissartadt öfverdrag. Viktigast bland dem äro *lin-* och *hampfröoljan*. De *icke torkande* hålla sig längre flytande och brukas till smörjning af maskiner, men härska i motsats mot de af kolvänen bildade smörjoljorna. Främst märkas *olivoljan* och *mandeloljan*. Mindre ren olivolja kallas *bomolja*, den renaste *matoolja*. Den senare brukas i södra Europa som födoämne. På grund häraf talar man om oljeländer och smörländer. Laxativet *ricinolja* hör äfven hit.

Växternas fettarter äro vanligen flytande; ett undantag därifrån utgör *kakaosmörret* i kakaobönan. Djurfettet är öfvervägande fast, men *tranarterna* äro flytande. Alla fettarter framkalla på papper genomskinliga flottfläckar, som ej försvinna vid uppvärmning; de äro lättare än vatten (därför flyter grädden på mjölkens yta), lösas ej i vatten (på buljong flyter fett upp som större eller mindre droppar, »fettögon»,) men väl i eter, benzol o. d. (benzol borttager fettfläckar) samt äro värderika *närings-* och *lysämnen*. Fettarterna alstra mera kroppsvärme än och hafva 2 1/2 å 3 gånger så stort absolut näringsvärde som kolhydraterna. Man bör omväxla med dessa ämnen. I de kalla länderna, där förbränningen måste vara starkare, förtäras mest feta, i de varma mest kolhydrathaltiga födoämnen.

Fettet är äfven dugligt till lyse. I stället för *talgljus* tillverkas nu af fria fasta fettsyror de vida bättre *stearinljusen*. Ur den råa fettsyreblandningen pressas *olein*, en flytande fettsyra. Den fasta återstoden, *stearin-* och *palmitinsyra*, en kristallinisk massa, stöpes.

Tvål är fettsyradt natrium, *såpa* fettsyradt kalcium. Vatten i tillräcklig kvantitet sönderdelar tvålen i fritt natriumhydrat och fettsyra; det förra renar, det senare löddrar sig. Hårdt vatten, t. ex. källvatten, innehåller kolsyrad kalk, mjukt vatten, såsom regnvatten, är fritt från icke flytande ämnen. Tvål i hårdt vatten löddrar sig ej, utan bildar *kalktvål* (fettsyrad kalk) i form af hvita, gryniga flockar.

Härskningen består däri, att en del af fett af sig själf sönderdelas i glycerin och fri fettsyra. Den vidriga lukten härrör från flytande flyktiga fettsyror, bland hvilka *smörtsyran* luktar värst. I kemisk förening med glycerin har smörtsyran ej samma lukt.

Margarin är till sammansättningen mycket likt smör. Förmästa skillnaden utgör smörsyrehalten. Smör innehåller i medeltal: vatten 12 % palmitin 17, stearin 35,5, olein 23, smörtsyra, glycerin etc. 7,6, salt 5; margarin: vatten 12 %, palmitin 18,5, stearin 38,5, olein 25, smörtsyra, glycerin etc. 0 (saknas så godt som), salt 5. Margarin beredes af färsk oxtalg, som skiras och pressas. Den hårda presstalten användes vid stearinfabrikationen. Den återstående massan, *oleinmargarin*, blandas med oljor, tills den blir smidig, och kärnas vanligen med mjölk. Margarin anses lika hälsosamt och närande som smör. *Lanolin* (renadt ullfett), som innehåller kolesterol i stället för glycerin, härsknar ej, är smidigt och brukas med fördel till beredning af salvor. Besläktadt med de vanliga fettarterna är *binas vax*.

Kronprinsessans resa. Kronprinsessan, som icke vill lämna prins Gustaf Adolf, förr än denne är fullt återställt från sitt öronlidande, har ytterligare uppskjutit sin afresa till utlandet på obestämd tid.

Fröken Anna Söderberg från Stockholm har i veckan afrest från Göteborg till London för att i England studera därvarande arbetarskors förhållanden under ett par års tid. Fröken Söderberg ämnar taga anställning vid någon fabrik, så fort hon är fullt mäktigt språket. För studierensan har hon erhållit ett anslag på 1,000 kr. ur Lorenska fonden.

Sjuksköterskor erhålla nedsatt biljettpris vid resor å statens järnvägar, därest de äro medlemmar af Svenska sjuksköterskornas allmänna pensionsinrättning samt i utöfvandet af sjukvård. Vid företeende af vederbörligt intyg härom äga de färdas i andra klass mot half afgift och i tredje klass på s. k. truppbiljett, enligt beslut som järnvägsstyrelsen i dagarna fattat.

En litterär mystifikation af ganska enastående natur i våra bokförhållanden har i dagarna blifvit uppdagad. I våras utkom en bok med titel »Nordanifrån» af en författare, som benämnde sig Stig Stigson. Det var en samling noveller från det nordliga Sverige, genomandade af äkta stämning och i ett språk, som antydde den vane författarens öfvade penna.

Också var det ett rätt allmänt frågande inom litterära kretsar, hvar man skulle söka denne Pelle Molins själfständiga efterbildare och efterföljare, som af kritiken enstämmigt hälsades med ovanliga loford. Man gissade allmänt på att signaturen dolde en manlig författare. Nu har det emellertid röjts att den, som döljer sig under denna signatur, är fru *Alfhild Agrell*, Iduns populära fru »Lovisa Petterkvist.»

Romanarket för denna vecka

har till följd af den stora julbrådskan på tryckeriet måst uteslutas, och följa i stället 2 ark med nästa veckas nummer.

När det lider mot aftonen.

Skiss för Idun af *Sophie Linge*.

(Forts. o. slut.)

»Farmor», nej så underligt! Hvem är det Helga?»

Helga gaf till ett litet friskt skratt: »Gissa, farmor — gissa!»

»Jag kan inte — hur skulle jag kunna det! Men hvar finnas mina tändstickor?» Majorskan trefvade bland småsakerna på bordet, men kunde ej finna tändsticksasken.

»Jag har stickor» — svarades det ur mörkret — det blixtrade till — »hvar är nu lampen?»

Helga lyfte på kupan och glaset — så blef den tänd.

Det lilla rummet framträdde i all sin enkelhet, men hemtrefligt var där ändå. Öfver soffan satt Helgas porträtt i en ram af talkottar.

Helgas kamrat lade nu sina öfverkläder på en stol vid dörren och kom därefter höfviskt fram till majorskan.

»Förlåt oss,» sade han, med skalken glimmande i sina mörka ögon — »vi komma så burdus, men det är Helgas påhitt, och hon får nu till straff förklara alltsammans.»

utrotas af **Aktiebolaget Desinfection**

i rum, fartyg och bostäder, allt på stället — utan bortförande af möbler.
Rikstel. 34. — Kontor: Brunkebergsgatan 3 B. — Allm. Tel. 7494

Vägghyra, Mal och Bakterier

Förändras öfver hela
 många sorter. Förändras öfver hela
 riket. Begär priskuant.
SPISBRÖD,
C. W. SCHUMACHER
 Kongl. hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.
 fullt jämförliga med de engelska, fås hos de
 bästa specialhandlare
Försök!
 i hufvudstaden.
CAKES

Tandläkare dr Geo Forssmans
Nya präparat för tändernas vård.
Tandpulver, två slag.
Tandpasta, Tandinktur
Innas å de bästa apotek i parfymerier och speciell handlande Parföretag i Sverige hos Stockholm Bendix, Josephson & C:o, 11 Regentgatan

»Hjärtans gärna» — sade flickan — »det är snart gjort! Ser du, min rara farmor, detta är min fästman, och nu skall du säga, om han ej ser präktig ut!»

Majorskan räckte, med glädjetårar i ögonen, sina båda händer emot dem:

»Gud välsigne er!» — sade hon varmt.

»Kan du tänka dig,» — fortsatte Helga — »att kan kunnat fästa sig vid en så obetydlig liten flicka, som jag är, och att han håller af mig — riktigt.»

Det kunde farmodern godt förstå, ty hvem skulle ej kunna hålla af hennes vackra, intelligenta sondotter. Men det fanns så mycket annat att fråga om och taga reda på — först och främst hvad fästmannen hette, och hvem han var, ty det hade Helga i sin ifver och lycka glömt att tala om.

»Nej, så löjligt — hade hon verkligen glömt det!»

Jo, han hade ett vackert adligt namn och dessutom ett gods, där han var enväldshärskare. Och när han nu åter kallade majorskan »farmor» och därvid såg så innerligt pojaktig ut, tyckte gumman, att hon känt honom, från det han låg i linda, och måste moderligt klappa honom på axeln med sin gamla skrynkliga hand.

När majorskans springflicka kom upp med den vanliga mjölkransonen, blef hon sänd att i stället köpa grädde och bröd och Helga värmde tevattnen på spritlampan. Det var så nytt och roligt alltsammans och aftonen gick som en dans. Majorskan hade nu också fått veta, att de unga skulle gifta sig redan om ett par månader, samt att bröllopet skulle firas i den familj, där Helga vistats ett par år som guvernant.

»Men, farmor lilla, kan du nu också herbergera mig några dagar, så vore det bra? Jag har att göra åtskilliga uppköp för vår bosättning. Nils har tagit in på ett hotell ej långt härifrån och vi skola tillsammans företaga härnadståg genom Stockholms alla butiker. Nej, blif inte så förskräckt, farmor,» — tillade hon skrattande, då hon såg, att majorskan såg betänksam ut — »vi skola vara mycket förståndiga och inte alls extravagera. Men nu först, farmor — har du rum för mig?»

»Om jag har? Ja både rum och hjärterum! Men jag är ännu så öfverväldigad af denna oförmodade glädje, att jag visst är litet yr i hufvudet. Tänk, att få rå om dig flere dagar, men — sedan...»

Det darrade ett drag af vemod kring gummans läppar, men hon började att syssla med tekopparne, för att de unga ej skulle märka det.

Men Nils hade redan snabbt uppfattat, hvad detta »sedan» innebar. Han såg sig omkring i det lilla rummet, på de gamla nötta möblerna och på den lilla gumman, som såg så blid ut, där hon stod och sysslade med kopparne — på gungstolen, som ännu stod vänd emot fönstret, och under hvars medar golfvet glänste mera nött än på andra ställen i rummet. Han såg henne sitta där, dag efter dag, ensam och sorgsen. En annan bild framträdde också för honom, blek och dimmig — det var hans döda moders. Han hade förlorat henne tidigt och ej sedan haft någon kvinnlig anförvandt, som stått honom nära. Han fattade hastigt sitt beslut.

»Farmor» — sade han vekt.

Gumman såg upp, frågande med blick och hållning, ty det hade legat så mycken dold rörelse i det lilla ordet.

»Hemma hos oss kommer det också att finnas godt om rum — hjärterum. Kom och dela vårt hem — fritt, oberoende. Både Helga och jag skola känna det godt att där ha en snäll farmor, som delar vår glädje och — kanske äfven våra bekymmer, ty hvem går fri från sådana.»

»Barn, barn!» — snyftade majorskan, öfverlycklig — »är det möjligt att ni skulle vilja...?»

Helga hade sprungit fram till sin fästman och fattat hans båda händer, som hon duktigt ruskade. Med tårade ögon såg hon därvid på farmodern och sade:

»Ja, sådan är han, farmor, han har nu sökt fram min käraste önskan och lagt den i ljustet» Fick därpå farmodern i famn och kramade henne duktigt.

Sedan hon sett sig omkring i rummet, tillade hon:

»Gungstolen ta vi med, och allt det öfriga, så att du kan känna dig hemmastadd med ens. Endast de sorgsna minnena lämna vi kvar här, ty nu skola vi börja en ny tidsräkning.»

Innehållsförteckning:

Jane Hading. (Med porträtt). — Svansfärd; af Emil Linders. — Familjeband och familjeplikter; af Tea. — Då man är guvernant; af S-m. — Astrids första bal; af Vera Vinge. — Två diskussionsaftnar. — Donationer; af Steffen. — Ur skuggornas värld; några minnesblad för Idun af W. Bäckman. VII: Två storgubbar. — Hvad skall man gifva i drickspengar? För Idun af Resa. — Huslig ekonomi; d.r Cleves föreläsningar VII — Ur notisboken. — När det lider mot aftonen; skiss för Idun af Sophie Linge. (Forts. o. slut). — Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Väl knappast någon lycklig är,
Som får mitt hela sköta —
Det ständigt oro med sig bär,
Att så sin tid förnöta;
Att alltid hafva nya hål,
Som skola hastigt stoppas,
Att ej på löften vara snål,
Men hålla dem, ej hoppas.

Hvad utaf flärdens vän i världen
snöda,
Blir hylladt uti allra högsta grad,
Men gör en strykerska så mycken
möda

Att hon däraf lätt kunde bli — ja,
hvad?

Hvad som med allvar ju begrundas
borde,
Görs det af enskild, eller utaf mängd.
Hvad ganska mången gubben Sehlstedt
gjorde —
Man minns att han däri var mycket
slängd.

Hvad som kan vara godt för män-
skokroppen,
Men vid omåttligt bruk förstöra kan.
Hvad den nog är, som antrar upp
till toppen

På skutan, briggen eller örlogsman'.
Hvad vill på balen tärnan gärna
hafva?

Hvad bör hon göra, sedan hon den
fått?

Nu finns ej mer om denna sak att
stafva

Och lägga hop till både smått och
godt.

Gammal dam.

Palindrom-charad.

Far och mor de ha en liten tös,
En den täckaste utaf sitt kön,
God och älsklig, lydig uti allt —
Finns en tafa mer harmoniskt skön!
Hon som andra fått ett namn för-
stås,

Litet romantik det innebär —
Kan du gissa det — naturligtvis!
Det mitt andra — tredje (rätt-
fram) är.

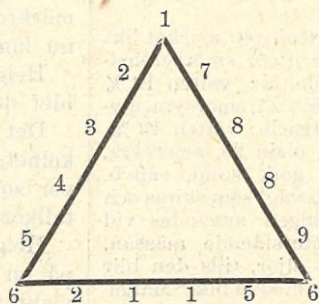
Hur har denna »planta» växt så
skön?
Man mitt första (bakfram) säkert
haft

Att i späda år den böja väl
Uti kärlek, med förstånd och kraft.
Ty det händt, fast ganska sällan
dock,

När i orätt spår det ville gå,
Att hon som mitt första (rättfram)
fått

Att mitt andra — tredje (bakfram) då.
Moster Lisa.

Triangeluppgift.

Siffrorna omkring triangeln skola
utbytas mot bokstäfver, så att 1, 2,
3, 4, 5, 6 bilda namnet på en sjö,
6, 2, 1, 1, 5, 6 namnet på en flod
och 1, 7, 8, 8, 9, 6 namnet på en
sjö i Sverige. Staren.

Chiffergåta.

Chiffertecknen i ofvanstående vers skola utbytas mot bokstäfver.
Moster Lisa.

Gåta.

Det är litet och hvitt,
Kan ej röra sig fritt.
I sitt hem har det snäll vårdarinna.
Nu det äta ej kan,
Går till föda dock an,
Och små djur lära läckert det finna.
Hvad man kallar det för,
Är det ej. — Och man bör
Om citering af ordet påmiuna.
Ghättel.

Lösningar.

Logogryfen: Bläckhorn: bäck, bro, ro,
bock, ko, ok, klor, hål, Hok, korn, bok,
hon, lock, häck, block, kär, här, or, kär,
rock, bär, holk, knä.

Ordspåkraritmogryfen: 1) ö, 2) d, 3) m,
4) spjut, 5) dur, 6) eko, 7) Johan, 8) ka-
bejlo, 9) liktorn, 10) agn, 11) å, 12) öre,
13) rofva, 14) flöte, 15) örn, 16) e, 17) näs,
18) Karin, 19) pyramid.

Ödmjukhet går före ära.
Förvandlingsuppgiften:
»Drömmar ej än på sin ensliga kulle
Skalden med gyllene harpan i hand.»

Palindromerna: lots—stol, get—teg.
Rebusen: En rad af stora öfverstigliga
hinder.

Klädningar, Kappor, Rockar, Herrkostymer m. m.

kemiskt tvättas och färgas, utan att söndersprättas.
Billiga priser. Vägjordt arbete.
HILDUR ANDERSSONS Ullspinneri- & Skrädderiaktiebolag.
Oxtorgsgatan 16. Filial: Hornsgatan 1. — Allm. Tel. 30 435. Rikstel. 163. Allm. Tel. 76 53.
Gods afhämtas tacksamt afgiftsfritt.